

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació			
1. Comprensió lectora	1.1		
	1.2		
	1.3		
	1.4		
	1.5		
2. Expressió escrita	2.1		
	2.2		
3. Reflexió lingüística	3.1		
	3.2		
	3.3		
	3.4		
	3.5		
Suma de notes parcials			
Descompte per faltes			
Total			
Qualificació final			

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Convocatòria 2017

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIO A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

—¡Es rendeixen! —sento que criden a la meva esquerra. Dret sobre el parapet, veig un home alt i molt magre, vestit de parracs, amb una barba de quinze dies i tot cobert de pols. Un captaire, penso. ¿Què hi fa aquest captaire sobre el parapet?

Alguna cosa li brilla a la màniga de la camisa esquinçada; és un alferes. Posa els braços en creu com si ens volgués abraçar.

—¡Alto el foc! ¡Es rendeixen! —sento uns rugits afònics: són els meus homes.

Llàstima que un moment així es triga més a explicar que a viure. ¡Tots germans!

¡Alto el foc! ¡No ens matem més! ¡No siguem tan bèsties! Que és bonic aquest moment... ¿serà ja el Cel? ¿Potser ja som tots morts i aquest fatxa vestit de parracs és un àngel que ens ve a rebre?

L'àngel esparracat està fent l'ullet als seus, ben amagats dins la trinxera. Ho veig amb els prismàtics. I els fa dissimuladament senyals amb la dreta com un director d'orquestra. ¿Quina simfonia els vol fer tocar? Alguna cosa en honor nostre, evidentment. ¿La mort d'Aase? El comprenc com si llegís en el seu interior: prepareu les bombes de mà i quan vinguin per abraçar-nos...

És el vell truc que nosaltres mateixos hem gastat altres vegades en idèntiques circumstàncies. Els meus llencen els fusells per pujar amb els braços lliures, arravatats d'entusiasme; recordo de sobte que són reclutes, que ignoren aquests trucs tan suats.

—¡Us enganyen! —però no em senten. Crits i confusió; estan com fascinats per aquella abraçada que se'ls brinda. Déu meu, que sigui tan profund en nosaltres aquest desig de ser germans —i que el fem servir per matar-nos més a mansalva...

—¡Imbècils! —torno a cridar, però la meva veu es perd entre l'immens xivarri. La mà, com si pensés pel seu compte, se me n'ha anat a la butxaca del darrere i em trobo la pistola entre els dits com si m'hi hagués nascut. Apunto amb tota la calma; darrere el pic brillant del punt de mira l'home del parapet braceja. Pitjo molt suaument, amb voluptat; el percutor fa un petit so ridícul. Recordo que no hi ha cap bala.

A quatre passes hi ha un soldat mort; recordo vagament que es deia Esplugues i era d'Arbeca. Li prenc el fusell. O potser es deia Arbeca i era d'Esplugues; tant se val, ara no es tracta d'això. Sento la culatada, magnífica; i l'àngel esparracat cau de cara com un titella.

Els meus ho han comprès, per fi; jara ho han comprès tot! L'assalt és una matança a l'arma blanca. Enfonsen el matxet en el ventre de tots, fins dels que cauen de genollons demanant misericòrdia. Els meus crits es perden:

—¿Què feu, bèsties? ¡Deixeu-los! ¡Prou matar!

Ara, almenys, ja estan tots morts, no en podran matar més. A la boca se'ns han fet crostes, ¡quin suplici, la set! En Picó aconsegueix fer-nos arribar un mul dels seus amb un bot d'aigua. Bevem com uns hidròpics. És calenta i fangosa i ens sembla la millor que hàgim begut mai.

¡Quina calma més estranya, un cop tips d'aigua! No gosem mirar-nos els uns als altres, com si des d'ara hi hagués entre nosaltres un secret vergonyós. ¿Ens podrem mirar mai més a la cara, després d'això?

Joan SALES. *Incerta glòria*. Barcelona: Club Editor, 2014, p. 149-151. [1a ed., 1956]

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1.** Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Per la trinxera hi va passar un alferes captaire.	☐	☐
b) El captaire dirigia una orquestra.	☐	☐
c) L'enemic feia veure que es volia rendir per atacar-los a traïció.	☐	☐
d) El protagonista avisava els seus, però no el sentien.	☐	☐
e) Els duïen l'aigua dalt d'un mul.	☐	☐

- 1.2.** Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]

a) *Estripada:*

b) *Es donen:*

c) *Pletòrics:*

d) *Rebombori:*

e) *Turment:*

- 1.3.** Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) «L'àngel esparracat està fent l'ullet als seus, ben amagats dins la trinxera. Ho veig amb els prismàtics. I **els** fa dissimuladament senyals amb la drete com un director d'orquestra»:

b) «La mà, com si pensés pel seu compte, se me n'ha anat a la butxaca del darrere i em trobo la pistola entre els dits com si m'**hi** hagués nascut»:

- 1.4.** Expliqueu, en tres línies com a màxim, en què consistia el truc bèl·lic de què es parla en el text. [0,5 punts]

- 1.5.** Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu en quina època històrica es desenvolupa la primera part de l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) En Quimet, quan va conèixer la Natàlia, li va posar el nom de Colometa.	☐	☐
b) La Natàlia sempre s'aturava a la botiga per mirar vestits.	☐	☐
c) La Natàlia s'ho va haver de vendre tot.	☐	☐
d) Durant la guerra la Colometa va treballar a la Generalitat d'administrativa.	☐	☐
e) La Natàlia no sabia com dir als fills que es tornaria a casar.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La Mallorca descrita a <i>Bearn</i> és una societat bàsicament agrària.	☐	☐
b) El mite de Faust és una referència bàsica de la primera meitat de <i>Bearn o la sala de les nines</i> .	☐	☐
c) Don Felip, el capità de cavalleria que vesteix nines, viu tancat a Bearn mentre don Toni és a París amb la neboda.	☐	☐
d) Els senyors de Bearn també tenien un casalot al centre de Ciutat.	☐	☐
e) Don Toni havia fugit a Roma amb un jove.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text passant els fragments d'estil directe a estil indirecte i transformant la veu del narrador de la primera a la tercera persona i del temps present a formes de passat, a partir del començament que us proposem a continuació. Canvieu el que calgui, però tingueu en compte que la redacció resultant ha de ser coherent i estar cohesionada, i ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«—¡Es rendeixen! —sento que criden a la meva esquerra. Dret sobre el parapet, veig un home alt i molt magre, vestit de parracs, amb una barba de quinze dies i tot cobert de pols. Un captaire, penso. ¿Què hi fa aquest captaire sobre el parapet?

Alguna cosa li brilla a la màniga de la camisa esquinçada; és un alferes. Posa els braços en creu com si ens volgués abraçar.

—¡Alto el foc! ¡Es rendeixen! —sento uns rugits afònics: són els meus homes.»

En Lluís sentí que...

- 2.2. En el text assistim a una escena bèllica extremament cruel, terrible per al protagonista. Habitualment som espectadors d'escenes bèl·liques de ficció o, fins i tot, de conflictes reals, que ens arriben a través de les notícies. Sovint es diu que aquesta exposició continuada a imatges cruels ens hi fa insensibles. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre aquesta qüestió. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La posició de la dona dins de l'àmbit científic ha evolucionat positivament de manera significativa en els últims anys, especialment en l'última dècada, amb l'aprovació de mesures per a aconseguir la igualtat efectiva entre dones i homes. No obstant això, tot i que el nombre de dones és cada vegada més alt a les universitats, és evident que falta molt de camí per recórrer.

Els estudis estadístics mostren la creixent incorporació de la dona a la universitat. Més enllà de les carreres identificades com a «pròpies del gènere femení», avui la dona és present en altres àrees com les enginyeries, encara que en aquest terreny la seva presència continua essent minoritària.

El nombre de llicenciades és gran, però és igualment gran el nombre de dones que abandonen la carrera acadèmica i, en conseqüència, l'oportunitat de convertir-se en docents universitàries. És necessari, doncs, fer una altra lectura de les dades quan observem que les dones ocupen tan sols entre el 12 % i el 15 % dels càrrecs rellevants o que amb prou feines entre el 4 % i 5 % són catedràtiques o directores de centres d'investigació. La simple dada ja ens obliga a reflexionar sobre el perquè d'aquesta situació.

Només raons culturals poden explicar que sigui tan reduïda la quantitat de càrrecs directius ocupats per dones, a pesar d'existir en aquest moment moltes dones preparades per a ocupar aquests càrrecs d'alta responsabilitat. El fet és preocupant. Però encara ho és més que la societat ho trobi normal. I encara més preocupant és el fet que, en general, siguin les dones mateixes les qui ho tinguin interioritzat com a tal. En la mesura que la dona accepti el rol social que li assigna la societat patriarcal (no pot dedicar-se de manera plena a la seva professió, i dins d'aquesta a la investigació científica, ni a ocupar alts càrrecs de responsabilitat), perpetua aquesta discriminació intolerable.

La visió més àmplia que proporcionen els estudis estadístics sobre aquest fenomen em fa arribar a la conclusió següent: més enllà de l'àmbit personal, no sols existeix encara una clara desigualtat d'oportunitats, sinó que hi ha la necessitat que les dones en prenguem clara consciència i que ens esforcem en tots els àmbits per superar-ho. Ara bé, amb la conscienciació de les dones no n'hi ha prou. Paral·lelament, és imprescindible que la societat habiliti tots els recursos de socialització que calgui per produir el canvi.

Adaptació feta a partir del text d'Ana LLUCH HERNÁNDEZ.

«El camí cap a la igualtat real. La presència de la dona en l'àmbit acadèmic».

Mètode, vol. 76: *Dones i ciència* [en línia] (hivern 2012-2013)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Som a prop de la igualtat efectiva de gèneres a la universitat.	☐	☐
b) La presència de dones a les enginyeries és majoritària.	☐	☐
c) Que les dones ocupin pocs càrrecs de responsabilitat té una explicació cultural.	☐	☐
d) La societat troba normal la desigualtat entre homes i dones.	☐	☐
e) Si les dones fossin conscients de les desigualtats, es podria millorar la situació.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]

a) *Disposicions:*

b) *Quantitatius:*

c) *Importants:*

d) *Assumit:*

e) *Fa perdurar:*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) «En la mesura que la dona accepti el rol social que **li** assigna la societat patriarcal (no pot dedicar-se de manera plena a la seva professió, i dins d'aquesta a la investigació científica, ni a ocupar alts càrrecs de responsabilitat), perpetua aquesta discriminació intolerable»:

b) «més enllà de l'àmbit personal, no sols existeix encara una clara desigualtat d'oportunitats, sinó que hi ha la necessitat que les dones **en** prenguem clara consciència i que ens esforcem en tots els àmbits per superar-ho»:

1.4. Exposeu, en tres línies com a màxim, la tesi principal del text. [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com és que els coloms acaben abandonant el colomar, a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) En Quimet va conèixer la Natàlia a la pastisseria on treballava la noia.	☐	☐
b) El pastisser es volia casar amb la Natàlia.	☐	☐
c) La Natàlia se sentia cohibida davant d'en Quimet.	☐	☐
d) La Natàlia va haver d'enviar el fill a una colònia durant la guerra.	☐	☐
e) En Quimet va sobreviure a la guerra.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) A la segona part de la novella, don Toni inicia la redacció de les seves memòries.	☐	☐
b) Don Toni i dona Maria Antònia són pares de cinc fills.	☐	☐
c) Don Toni i dona Maria Antònia no han sortit mai de l'illa de Mallorca.	☐	☐
d) Don Felip, l'avantpassat de don Toni, era fabricant de nines.	☐	☐
e) A Bearn hi havia una gran biblioteca.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els mots i les expressions subratllats. La redacció resultant ha de tenir el mateix sentit que el fragment original. [1 punt]

«La posició de la dona dins de l'àmbit científic ha evolucionat positivament de manera significativa en els últims anys, especialment en l'última dècada, amb l'aprovació de mesures per a aconseguir la igualtat efectiva entre dones i homes. No obstant això, tot i que el nombre de dones és cada vegada més alt a les universitats, és evident que falta molt de camí per recórrer.»

- 2.2. En el text es fa esment de les desigualtats entre homes i dones a les universitats. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre altres situacions socials que reflecteixin que, malgrat els canvis que hi ha hagut, encara hi ha desigualtats en aquest aspecte. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt.
Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. L'àngel esparracat està fent l'ullet als seus, ben amagats dins la trinxera.

- ☐ complement o objecte directe ☐ complement o objecte indirecte
☐ complement predicatiu ☐ complement de règim (o preposicional)

3.1.2. És el vell truc que nosaltres mateixos hem gastat altres vegades en idèntiques circumstàncies.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement del nom
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
☐ oració subordinada substantiva de subjecte
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de subjecte

3.1.3. Recordo que no hi ha cap bala.

- ☐ complement o objecte directe ☐ complement circumstancial (o adjunt)
☐ atribut ☐ subjecte

3.1.4. A quatre passes hi ha un soldat mort; recordo vagament que es deia Esplugues i era d'Arbeca.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
☐ oració subordinada adverbial de complement o objecte directe
☐ oració subordinada substantiva de complement de règim (o preposicional)
☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement o objecte directe

3.1.5. És calenta i fangosa i ens sembla la millor que hàgim begut mai.

- ☐ subjecte ☐ complement o objecte directe
☐ atribut ☐ complement predicatiu

3.1.6. Tot i que el nombre de dones és cada vegada més alt a les universitats, és evident que falta molt de camí per recórrer.

- ☐ complement o objecte directe ☐ complement circumstancial (o adjunt)
☐ subjecte ☐ complement del nom

3.1.7. Avui la dona és present en altres àrees com les enginyeries, encara que en aquest terreny la seva presència continua essent minoritària.

- ☐ oració subordinada adverbial temporal
☐ oració subordinada adverbial causal
☐ oració subordinada adverbial concessiva
☐ oració subordinada adverbial consecutiva

3.1.8. La simple dada ja ens obliga a reflexionar sobre el perquè d'aquesta situació.

- ☐ complement o objecte directe
☐ complement de règim (o preposicional)
☐ complement circumstancial (o adjunt)
☐ oració subordinada adverbial causal

3.1.9. Només raons culturals poden explicar que sigui tan reduïda la quantitat de càrrecs directius ocupats per dones.

- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva
☐ oració subordinada substantiva de complement directe
☐ oració subordinada adverbial causal
☐ oració subordinada substantiva de subjecte

3.1.10. És imprescindible que la societat habiliti tots els recursos de socialització que calgui per produir el canvi.

- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ oració subordinada substantiva de complement de l'adjectiu
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement de l'adjectiu

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** A casa fa _____ de fred, i som tots _____ fredolics! (*tan / tant*)
- b)** No he pogut entrar al vagó del metro, hi havia _____ gent. Si hi hagués _____ trens, en podrien augmentar la freqüència de pas. (*massa / prou*)
- c)** No has estudiat _____. Que no hi ha _____ que t'agradi? (*gens / res*)
- d)** Encara que el preu de la moto és prou _____, has de tenir en compte que els sous van cap _____. (*avall / baix*)
- e)** La profecia a _____ et refereixes és la bajanada més gran _____ he sentit mai. (*que / què*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** Sempre ens agradava i ens _____ (*complaure*) rebre premis.
- b)** Els calçots es _____ (*collir*) al febrer.
- c)** Quan arriba en Joan, jo sempre _____ (*fugir*) i m'amago, perquè és molt pesat.
- d)** Estàvem ben cansats, per això hem _____ (*jeure*) una estona després de dinar.
- e)** Si aquest matí _____ (*rebre*) la invitació a l'acte, encara series a temps d'anar-hi a la tarda.

3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so fricatiu alveolar sord [s]. [0,5 punts]

Jo passo d'anar al casament, no cal insistir-hi. És un esdeveniment pesat, insuportable i del tot insofrible.

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** Tot el dia demana favors a tothom, li direm la _____ (*pidolar*).
- b)** Caldria _____ (*blanc*) les parets de la cuina.
- c)** No es pot tolerar la _____ (*inepte*) d'aquest cap de servei.
- d)** La seva vida em semblava _____ (*tedi*), sense sorpreses.
- e)** Es preocupa massa dels fills, s'_____ (*cabòria*) amb qualsevol cosa.

Etiqueta del corrector/a

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 5

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

☐

OPCIÓ B

☐

Qualificació			
1. Comprensió lectora	1.1		
	1.2		
	1.3		
	1.4		
	1.5		
2. Expressió escrita	2.1		
	2.2		
3. Reflexió lingüística	3.1		
	3.2		
	3.3		
	3.4		
	3.5		
Suma de notes parcials			
Descompte per faltes			
Total			
Qualificació final			

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Convocatòria 2017

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Madò Coloma, aquella vella que vivia tota sola, de la qual, sense gaire lògica, deien les persones **porugues** que un dia l'assassinarien, fou trobada morta al peu del llit, segons sembla, **estrangulada**. Els nebots, avisats per en Trinxet, arribaren quan encara era calenta i pogueren comprovar que el mòbil no havia estat el robatori. No mancava res a la barraca: ni la cabra, ni la roba, ni la cadena d'or, si bé aquesta estava rompuda i no pogueren trobar la medalla que en penjava. L'**espant** va ésser gran i els mateixos que havien pronosticat esburbadament aquell crim resultaren tan sorpresos com els altres. Qui podia tenir interès a matar una dona que ja no semblava d'aquest món? La gent, tanmateix, necessitava un criminal i aviat vaig saber que, *sotto voce*, s'anaven perfilant dos noms. El primer era el de la pintora anglesa. El segon (i Déu sap que no em produí cap sorpresa, perquè sempre esperava coses així) fou el del senyor.

Mai no ens preguntarem a bastament què ha fet més mal en aquest món, si la maldat o la beneïtura. En aquell cas, la ignorància era la principal culpable dels desbarats que deien a propòsit de don Toni.

—Passa ses nits sense dormir —afirmaven alguns.

—Invoca el Dimoni.

—No va a missa.

Jo puc assegurar que els dies de precepte mai no deixava d'anar-hi. Quant a les pràctiques de bruixeria, res més **irrisori** que acusar-ne un home tan afectat de «*les lumières*», que havia fet seva la frase de Diderot: «La Raó és un llum molt dèbil: ve un nigromant i me l'apaga.» En la impopularitat que l'anava enrevoltant arribaren a acusar-lo, tergiversant els fets, de prestador, quan era el poble qui li deixava doblers a ell, com ja hem vist, i sempre a bon interès.

També van dir, i no es pogué saber d'on havia sortit, que la medalla robada a madò Coloma era francmaçònica, i amb aquest motiu, sense venir a tomb, s'hi tornà a mesclar el nom del senyor. El misteri d'aquella mort em semblà un avís, quasi un pressentiment. El Mal sorgeix quan menys l'esperam i tots estam exposats a les seves **escomeses**. Preguem a Déu i fiem únicament en la seva Misericòrdia. Aquesta regla, que com a sacerdot he predicat sempre, dona Maria Antònia la solia practicar millor que jo.

—No sé —deia, quan sentia parlar de política— per què vos preocupau d'aquestes coses. ¿No veis que no succeirà sinó allò que ha de succeir? Si només pensàvem en ses coses de cada dia, sense voler disposar d'es futur, crec que tot aniria millor. Per què fer una guerra per lo de Cuba? Ses guerres són un pecat, a part que un s'exposa a perdre-les.

Havia renunciat com el senyor a reconèixer les diferències entre les coses grans, que totes li pareixien semblants, i donava en canvi molta d'importància a les que solem qualificar de petites.

Llorenç VILLALONGA. *Bearn o la sala de les nines*. Versió revisada.

Barcelona: Edicions 62, 1980, p. 315-316. [1a ed., 1961]

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1.** Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Al poble acusaven don Toni de bruixot i d'usurer.	☐	☐
b) Els nebots van arribar quan ja feia dies que madò Coloma era morta.	☐	☐
c) Mai ningú no hauria pensat que podien matar madò Coloma.	☐	☐
d) De l'escenari del crim havia desaparegut una medalla.	☐	☐
e) Dona Maria Antònia confiava en la misericòrdia de Déu.	☐	☐

- 1.2.** Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text, que funcioni en el mateix context. [0,5 punts]

- a) *Poruc, poruga:*
- b) *Estrangulat, estrangulada:*
- c) *Espant:*
- d) *Irrisori, irrisòria:*
- e) *Escomesa:*

- 1.3.** Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) «no pogueren trobar la medalla que **en** penjava»:
- b) «Jo puc assegurar que els dies de precepte mai no deixava d'anar-**hi**»:

- 1.4.** Expliqueu, en tres línies com a màxim, per què el personatge narrador considera infundades les acusacions que rep don Toni. [0,5 punts]

- 1.5.** Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1.** En un màxim de cinquanta mots, expliqueu què volia fer la Natàlia amb el sulfumant i per què ho volia fer, a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) La veu que narra la novel·la és la de l'Antoni, el fill de la Natàlia.	☐	☐
b) En Quimet i la Natàlia es van conèixer a l'envelat de la plaça del Diamant.	☐	☐
c) Els coloms no sabien tornar al colomar.	☐	☐
d) En Quimet va marxar a fer de soldat amb els nacionals.	☐	☐
e) La filla de la Natàlia es casa amb un constructor de Mataró.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

Vertader Fals

a) Don Toni, l'amo de Bearn, és una persona molt ignorant.	☐	☐
b) A don Toni no l'atrauen les novetats tecnològiques del moment, com els automòbils.	☐	☐
c) Dona Maria Antònia cus una vànova durant els anys que està separada de don Toni.	☐	☐
d) Dona Maria Antònia acaba perdonant el marit, amb condicions.	☐	☐
e) Els senyors de Bearn, quan moren, deixen molts diners d'herència.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text de l'estil directe a l'estil indirecte, canviant els temps verbals i la forma dels clítics, si escau, a partir del començament que us proposem a continuació. La redacció resultant ha de ser coherent i estar cohesionada, i ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«—No sé —deia, quan sentia parlar de política— per què vos preocupau d'aquestes coses. ¿No veis que no succeirà sinó allò que ha de succeir? Si només pensàvem en ses coses de cada dia, sense voler disposar d'es futur, crec que tot aniria millor.»

Dona Maria Antònia, quan sentia parlar de política, deia...

- 2.2. En el text es fa esment dels prejudicis de certa gent que, per ignorància, per por o per maldat, acusa altres persones d'un fet, sense tenir-ne proves. Les xarxes socials poden afavorir la difusió d'acusacions sense fonament o de notícies que no han estat contrastades. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre algun cas semblant que conegueu per les notícies o que hàgiu viscut personalment. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Encara amb les impactants imatges de centenars de milers de refugiats a les fronteres externes d'Europa, la nostra atenció continua focalitzada en les discussions i les negociacions de les quals tan sols ens arriba una tèbia i feble resposta interna de les institucions europees. On queden aquells valors democràtics de solidaritat, dignitat i llibertat sobre els quals s'ha construït la Unió Europea? Els discursos polítics parlen de «crisi migratòria» o, fins i tot, de «crisi humanitària»; tanmateix, ambdós conceptes queden en una constatació trista i vergonyosa si no s'acompanyen amb una estratègia ferma, compartida i a llarg termini. En aquest marc, es torna a parlar dels valors europeus fonamentals, tal com recull el Tractat de Lisboa: «respecte de la dignitat humana, llibertat, democràcia, igualtat, estat de dret i respecte dels drets humans, incloent-hi els drets de les persones que pertanyen a minories». El mateix Tractat, que havia d'obrir Europa al segle XXI, sosté, a més, que «aquests valors són comuns als estats membres en una societat caracteritzada pel pluralisme, la no-discriminació, la tolerància, la justícia, la solidaritat i la igualtat entre dones i homes». Les postulacions esmentades es produïen, a més, en moments en què es necessitava una illusió renovada d'obertura i d'unió: una ampliació i una moneda única compartida entre tots els estats membres.

Dues preguntes apareixen en relació amb la reaparició i la insistència en el debat sobre els valors europeus: són valors europeus, universals o nacionals? Com arriba a la ciutadania aquest relat dels valors, i fins a quin punt podem considerar Europa com a motor de motivació? A primera vista, els valors europeus no es diferencien dels valors universals i, de fet, no haurien de distingir Europa de la resta del món. El que és específicament «europeu» d'aquests valors és la importància històrica de reconèixer-los com a valors compartits entre països que acabaven de viure i participar en les dues guerres mundials. La pau era el denominador comú perquè naixés una voluntat de solidaritat, tolerància i justícia, no sense els seus pros i els seus contres que el temps hauria d'anar llimant. En canvi, actualment, la realitat és una altra. Europa pateix una crisi econòmica i financera enmig de la qual els valors de tolerància i obertura es troben en retirada. Hi ha centenars de milers de persones que volen entrar a Europa —refugiats i migrants—, i la resposta dels nostres governants és deixar que els països amb fronteres externes construïxin tanques o busquin qualsevol altra via per rebutjar-los.

Adaptació feta a partir del text de Yolanda ONGHENA. «La crisi dels valors europeus».

A: Pol MORILLAS, Elena SÁNCHEZ-MONTIJANO i Eduard SOLER I LECHA (coord.).

Europa davant la crisi dels refugiats: 10 efectes col·laterals.

Barcelona: CIDOB, 2015, p. 7-9

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

- 1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La reacció de les institucions europees davant de la crisi dels refugiats és molt dèbil.	☐	☐
b) La situació dels refugiats posa en entredit l'assumpció dels valors europeus.	☐	☐
c) El Tractat de Lisboa recull els principis o els valors en els quals es fonamenta la Unió Europea.	☐	☐
d) El denominador comú de tots els països europeus és haver participat a la Segona Guerra Mundial.	☐	☐
e) Els governants europeus han prohibit la construcció de tanques frontereres.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots o les cinc expressions que poden funcionar com a sinònims dels mots o les expressions següents. [0,5 punts]
- a) *Centrada*:
 - b) *Sòlida*:
 - c) *Principis*:
 - d) *Disminuint*:
 - e) *En retrocés*:
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «La pau era el denominador comú perquè naixés una voluntat de solidaritat, tolerància i justícia, no sense els seus pros i els seus contres **que** el temps hauria d'anar llimant»:
 - b) «Hi ha centenars de milers de persones que volen entrar a Europa —refugiats i migrants—, i la resposta dels nostres governants és deixar que els països amb fronteres externes construeixin tanques o busquin qualsevol altra via per rebutjar-**los**»:
- 1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, en què consisteix la noció de «valors europeus» a partir del contingut del text. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, caracteritzeu el personatge que fa de narrador a *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En Quimet era conductor de camions.	☐	☐
b) En Quimet s'escapolia de la feina quan treballaven al pis abans de casar-se.	☐	☐
c) Quan la feina d'en Quimet va anar a la baixa, la Natàlia es va llogar com a dona de fer feines a mitja jornada en una casa.	☐	☐
d) En Mateu és qui volia deixar volar els coloms perquè no estiguessin tancats.	☐	☐
e) L'Antoni fill volia ser metge.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) A la primera part de <i>Bearn</i> , don Toni vol viure; a la segona part, vol escriure les seves memòries.	☐	☐
b) La sala de les nines és la sala principal del casalot de Bearn.	☐	☐
c) El mite de Bearn es construeix a partir de pols oposats en la manera de veure la vida, en les creences, en la política, en el sexe, en la veritat i la mentida.	☐	☐
d) En l'epíleg, els francmaçons volen comprar la possessió.	☐	☐
e) Tota la novella de <i>Bearn</i> està ambientada al segle xx.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text a partir del començament que us proposem a continuació, canviant l'estil directe per l'estil indirecte i passant del temps present al condicional, si escau. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«Dues preguntes apareixen en relació amb la reaparició i la insistència en el debat sobre els valors europeus: són valors europeus, universals o nacionals? Com arriba a la ciutadania aquest relat dels valors, i fins a quin punt podem considerar Europa com a motor de motivació? A primera vista els valors europeus no es diferencien dels valors universals i, de fet, no haurien de distingir Europa de la resta del món.»

En relació amb la reaparició i la insistència en el debat sobre els valors europeus, ens preguntàrem...

- 2.2. En el text s'exposa la contradicció que suposa, d'una banda, predicar els valors europeus i, de l'altra, actuar amb els refugiats i amb els migrants com s'està fent. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre la validesa actual del projecte europeu i sobre què podria fer la ciutadania per a resoldre aquesta contradicció. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt.
Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Aquella vella que vivia tota sola, de la qual deien les persones porugues que un dia l'assassinarien, fou trobada morta al peu del llit.

- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement de l'adjectiu

3.1.2. Mai no ens preguntarem a bastament què ha fet més mal en aquest món, si la maldat o la beneitura.

- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada adverbial condicional
- ☐ oració subordinada adverbial de complement o objecte directe
- ☐ oració subordinada substantiva interrogativa de complement o objecte directe

3.1.3. El misteri d'aquella mort em semblà un avís, quasi un pressentiment.

- ☐ complement o objecte directe ☐ complement predicatiu
- ☐ atribut ☐ complement del nom

3.1.4. No sé per què us preocupeu d'aquestes coses.

- ☐ complement o objecte directe ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement del nom ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.5. Les guerres són un pecat, a part que un s'exposa a perdre-les.

- ☐ subjecte ☐ complement o objecte indirecte
- ☐ complement o objecte directe ☐ determinant

3.1.6. On queden aquells valors democràtics de solidaritat, dignitat i llibertat sobre els quals s'ha construït la Unió Europea?

- ☐ complement o objecte directe
- ☐ subjecte
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de subjecte
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe

3.1.7. Els discursos polítics parlen de «crisi migratòria» o, fins i tot, de «crisi humanitària».

- ☐ complement o objecte directe ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement del nom ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.8. El Tractat sosté que «aquests valors són comuns als estats membres en una societat caracteritzada pel pluralisme, la no-discriminació, la tolerància, la justícia, la solidaritat i la igualtat entre dones i homes».

- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- ☐ oració coordinada
- ☐ oració subordinada adverbial consecutiva

3.1.9. A primera vista els valors europeus no es diferencien dels valors universals.

- ☐ complement predicatiu ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement de l'adjectiu ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.10. La resposta dels nostres governants és deixar que els països amb fronteres externes construeixin tanques.

- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu d'atribut
- ☐ oració subordinada substantiva d'atribut
- ☐ construcció o clàusula de gerundi d'atribut
- ☐ oració subordinada substantiva de complement o objecte directe

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** Hi ha _____ talent en aquest concurs _____ divertit, que no me'l perdo mai. (*tan / tant*)
- b)** No es fan _____ contractes a temps complet, i la gent no cobra _____ per a arribar a final de mes. (*gaire / prou*)
- c)** No tens _____ de paciència, et queixes per _____. (*gens / res*)
- d)** Clava l'estanteria més _____, fins que toqui _____ de tot. (*avall / a baix*)
- e)** M'agrada _____ vinguis aquest vespre; ja em diràs _____ voldràs fer. (*que / què*)

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal simple correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

- a)** Els participants de la marató sortiren de la plaça i _____ (*córrer*) per tota la ciutat.
- b)** Si no ens _____ (*conèixer*), pensaria que t'has begut l'enteniment.
- c)** Us estic veient a la televisió ara mateix. Com _____ (*lluir*) amb aquests vestits!
- d)** Treballo al comerç i _____ (*vendre*) roba de casa.
- e)** Vull que _____ (*saber*) que ets el millor amic que tinc.

3.4. Identifiqueu en el text següent NOMÉS les deu paraules que contenen grafies que corresponen a sons africats o a combinacions de sons oclusius i fricatius. Escriviu a sota les paraules detectades i classifiqueu-les segons si contenen un so sord o un so sonor. [0,5 punts]

Estic molt cansada, perquè he fet dotze exàmens aquest mes de maig. Potser tindrè èxit i ho aprovaré tot. Però em faltava encara una entrevista amb l'adjunt del director, que havia d'analitzar el meu currículum, i avui, en parar un taxi per no fer tard, m'ha esquitxat de fang i per postres hem tingut un accident. No sé què passarà.

Sords:

Sonors:

3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

- a)** Les balances i les bàscules són aparells _____ (*pesar*).
- b)** Vaig haver de canviar la roda del cotxe quan plovia i em vaig _____ (*brut*) molt.
- c)** Deia unes _____ (*ximple*) que vam quedar astorats.
- d)** Submergiu els peus en una palangana amb aigua _____ (*sabó*).
- e)** Caldria _____ (*vernís*) aquest moble, està molt desgastat.

Etiqueta del corrector/a

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans